

АКЦИОНИ ПЛАН РАЗВОЈА РОДНО ОДГОВОРНИХ СТАНДАРДА

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

2023-2030

Београд, септембар 2023.

Опште

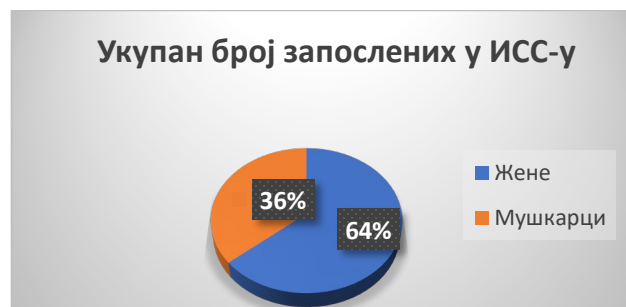
Република Србија уложила је значајне напоре у промовисање родне равноправности и борби против дискриминације. Један од кључних правних инструмената који се односе на родну равноправност јесте Закон о родној равноправности („Службени гласник Републике Србије”, број 52/2021). Закон о родној равноправности у Србији је свеобухватан правни оквир који има за циљ да регулише историјске и савремене родне неједнакости тако што обезбеђује једнака права и могућности за појединце у различитим аспектима друштва, без обзира на пол. Осигуравајући једнаке могућности и третман за мушкарце и жене у свим областима живота, Закон о родној равноправности представља основу за стварање праведнијег друштва, јер подстиче пуни потенцијал и допринос свих грађана друштвеном и економском развоју.

Институције у Републици Србији активно су допринеле креирању Националне стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године, као и Националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године. Ове иницијативе постављају чврст темељ за свеобухватну интеграцију и имплементацију принципа родне равноправности на националном нивоу.

Институт за стандардизацију Србије

Институт за стандардизацију Србије (ИСС) јесте једино национално тело за стандардизацију Републике Србије, установа која има статус правног лица и послује у складу са прописима којима се уређује правни положај јавних служби. Оснивач Института је Влада Републике Србије.

Профил запослених ИСС-а са аспекта родне заступљености

Запослени у ИСС-у	Број
Жене	39
Мушкарци	22
Укупно	61

Руководство ИСС-а	Број
Мушкарци у највишем/средњем руководству	3
Жене у највишем/средњем руководству	9
Укупно	12

Развој родно одговорних стандарда

Потписивањем декларације UNECE (Економске комисије Уједињених нација за Европу) 1. фебруара 2023. године, ИСС се обавезао да ће се активно ангажовати и допринети развоју родно одговорних стандарда. У декларацији је наглашено да стандарди, смернице и праксе треба да се развијају на начин који одговара специфичним потребама, перспективама и доприносима свим појединцима без обзира на пол. ИСС је посвећен подстицању учешћа и доприноса различитих заинтересованих страна, а осим тога подржава и идеју да укључивање различитих перспектива обogaђује квалитет и релевантност стандарда. Такође, у септембру 2023. године, ИСС је успоставио фокалну тачку за родна питања и о томе обавестио ECE-WP.6. Дугорочни стратешки циљ ИСС-а јесте идентификовање и ублажавање свих родних предрасуда или стереотипа који могу бити присутни у постојећим стандардима или који се случајно могу наћи у стандарду током процеса развоја. Ово укључује оспоравање традиционалних родних улога и развој стандарда које ће сви моћи равноправно да примењују без обзира на пол. ИСС се такође обавезује да ће повећати свест и разумевање родних питања међу својим запосленима и заинтересованим странама укљученим у активности стандардизације.

ИСС је већ предузео неке кораке како би подигао свест о родно одговорним стандардима. У најновијем издању интерних правила стандардизације „Интерна правила стандардизације — Део 3”, ИСС наглашава кључну употребу инклузивне терминологије у стандардима. У овом контексту, „инклузивна терминологија” односи се на језик који је универзално прихватљив, **без обзира на пол**, расу, религију и сл. У новим документима који се развијају треба да се користи инклузивна терминологија. За постојеће документе потребна је ревизија која укључује идентификацију и замену неинклузивних термина алтернативама које су описне и у складу са техничким аспектима или односима где год је то могуће.

ИСС је спровео анализу чланова комисија и приметио родну неуравнотеженост у комисијама из области електротехнике. ИСС је препознао ову неједнакост и као примарни циљ поставио повећање заступљености жена у овим комисијама за стандарде, у складу са принципима родне осетљивости и равноправности.

ИСС је помоћу сопствених ресурса превео публикацију „Gender Responsive Standards: Guidance for ISO and IEC Technical Committees” у циљу подизања свести међу члановима комисија за стандарде о важности интегрисања родне равноправности у процес развоја стандарда. Преведена публикација биће достављена свим члановима комисија за стандарде и постављена на веб-сајт ИСС-а.

ИСС је успешно започео сарадњу са признатим женским удружењима и на тај начин показао заједничку посвећеност промовисању родне равноправности и инклузивности. Током развоја постојеће сарадње, као и приликом будућег проширења те сарадње, ИСС је посвећен неговању културе родне инклузивности, узимајући у обзир различите перспективе како би се осигурало да развијени стандарди буду правични, репрезентативни и да одговарају потребама свих заинтересованих страна.

ИСС планира да успостави сарадњу са Координационим телом за родну равноправност, чији је оснивач Влада Републике Србије, с обзиром на то да је ово тело један од главних учесника у изради Националне стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године („Службени гласник РС”, бр. 12/2022), као и Националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године („Службени гласник РС”, бр. 103/21) .

Акциони план за развој родно одговорних стандарда

Број	Активност/ Излазни елемент	Мере	GAP индикатор	Главни ток (можда ће бити потребно прикупљање података)	Циљ	Временска линија (године или месеци)	Власник и одговорности	Буџет (валута)	Напомене
Излазни елемент 1:									
<i>Циљ:</i> Повећање учешћа жена у комисијама за стандарде у оквиру Сектора за електротехничку стандардизацију									
#	Позив за учлањење у комисије за стандарде на веб-сајту.	Слање промотивног материјала путем имејла.	3 жене у комисијама за стандарде.	43 IEC-CLC комисија 7 IEC-CLC председница 343 IEC-CLC NTC члана укупно 74 IEC-CLC чланова	Повећање броја жена у комисијама за стандарде у оквиру Сектора за електротехничку стандардизацију (3 жене).	1 година	- ИСС радна група за израду акционог плана - Секретари комисија у Сектору за електротехничку стандардизацију - Одељење за продају, маркетинг и едукацију	Није тренутно доступно	/
Излазни елемент 2:									
<i>Циљ:</i> Усвајање докумената из области родне равноправности помоћу методе превођења									
	Превођење помоћу људских ресурса ИСС-а.	3 преведене публикације – 1 ISO публикација и 2 UNECE публикације, ISO/DIS 53800 (у складу са динамиком процеса развоја стандарда у ISO-y).	3 преведене публикације		Превод 3 публикације постављен на веб-сајт ИСС-а, послат путем имејла министарствима, компанијама итд.	6 месеци	- ИСС радна група за израду акционог плана - Одељење за међународну сарадњу - Одељење за продају, маркетинг и едукацију	Сопствени ресурси	
Излазни елемент 3:									
<i>Циљ:</i> Повећање и унапређење сарадње ИСС-а са удружењима пословних жена, као што су „Жене на штиклама”, и другим женским удружењима у земљи									
	Прикупити детаљне податке о броју и профилу удружења пословних жена и анализирати их у сврху планирања активности израде промотивног	Контактирати удружења пословних жена. Материјал за нову радионицу/семинар о родним питањима.	Реализовани уговор/уговори о сарадњи са удружењима пословних жена Припремљен материјал за		1 реализовани уговор 1 реализована радионица/семинар	0-2 године	- ИСС радна група за израду акционог плана - Одељење за међународну сарадњу - Одељење за	Није тренутно доступно	

Број	Активност/ Излазни елемент	Мере	GAP индикатор	Главни ток (можда ће бити потребно прикупљање података)	Циљ	Временска линија (године или месеци)	Власник и одговорности	Буџет (валута)	Напомене
	материјала Организовати 1 нову радионицу/семинар о родним питањима		нову радионицу/семинар о родним питањима.				продају, маркетинг и едукацију		
Излазни елемент 4:									
<i>Циљ: Промотивни материјал</i>									
	Креирање материјала који садржи преведен и прилагођен садржај. У овим материјалима треба да буде истакнута важност родне одговорности у стандардима и они треба да пруже практичне смернице.	Анализа изабраних докумената како би се идентификовали кључни принципи, стратегије и кораци који се могу применити у циљу промовисања родно одговорних стандарда.	Број преведених докумената и страница	Преведена ISO публикација “Guidance on Gender Responsive Standards” објављена на веб-сајту ИСС-а и прослеђена путем мејла министарствима, компанијама итд.	Неколико стандарда и докумената који укључују родну одговорност.	0-2 године	- ИСС радна група за израду акционог плана - Одељење за међународну сарадњу - Одељења за стандарде - Одељење за издавачку делатност	Није тренутно доступно	

Краткорочни циљеви (до 2 године)

ИСС намерава да:

- повећа заступљеност жена у комисијама за стандарде из области електротехнике, у складу са принципима родне осетљивости и равноправности (за 3 чланице);
- идентификује и преиспита успостављене документе о родној равноправности, смернице, политике и најбоље праксе;
- анализира изабране документе како би се идентификовали кључни принципи, стратегије и кораци који се могу применити у циљу промовисања родно одговорних стандарда;
- креира материјал који садржи преведен и прилагођен садржај; у овим материјалима треба да буде истакнута важност родне одговорности у стандардима и они треба да пруже практичне смернице (3 преведене публикације – 1 ISO публикација и 2 UNECE публикације);

- развије материјале засноване на прилагођеном садржају за потребе организовања радионица за подизање свести у оквиру организације и релевантних заинтересованих страна;
- идентификује призната удружења пословних жена која деле заједнички интерес када је у питању промовисање родне равноправности и која желе да сарађују са ИСС-ом;
- организовати почетне састанке са идентификованим удружењима у циљу представљања мисије и циљева ИСС-а, као и заједничког циља у вези са промовисањем родно одговорних стандарда.

Дугорочни циљеви (3-5 година)

ИСС намерава да:

- ❖ пронађе квалификоване жене у области електротехнике и подстиче њихово учешће у комисијама за стандарде; сарађује са екстерним организацијама, универзитетима и индустријским удружењима у циљу промовисања родне разноликости у комисијама за стандарде и дељења најбољих пракси; успостави систематски механизам за праћење напретка у постизању циљева родне разноликости у оквиру комисија за стандарде и извештавање о њему;
- ❖ успостави скуп свеобухватних смерница на основу преведеног и прилагођеног садржаја, које ће служити као референца за стручњаке који се баве развојем стандарда; одржава партнерства и сарадњу са сродним индустријама и организацијама како би се олакшало дељење и ширење преведеног садржаја о родној равноправности; прошири ове напоре изван домена електротехнике, промовишући родно одговорне стандарде у различитим секторима и професијама;
- ❖ истражи могућности за проширење сарадње са још неким удружењима која могу додатно допринети промоцији родно одговорних стандарда.

Осим тога, ИСС намерава да затражи повратне информације од свих укључених страна и да их користи за прилагођавање и усавршавање стратегије сарадње, осигуравајући да она остане у складу са потребама и циљевима који се развијају.

Исходи

- Значајно повећање заступљености жена у комисијама за стандарде у области електротехнике, неговање родне осетљивости и равноправности у процесима развоја стандарда.
- Детаљно преиспитивање широког спектра добро успостављених докумената о родној равноправности, смерница, политика и најбољих пракси, узимајући у обзир свеобухватно разумевање постојеће ситуације која се односи на родну равноправност.
- Идентификација и анализа кључних принципа родне равноправности, стратегија и корака које треба предузети на основу преиспитаних докумената како би се обезбедила чврста основа за промоцију родно одговорних стандарда.
- Креирање едукативног материјала и смерница који обухватају преведене и прилагођене садржаје, у којима је истакнута важност родне одговорности у стандардима и који пружају практична упутства за примену.
- Успешна организација семинара и радионица у циљу подизања свести у оквиру организације и за релевантне заинтересоване стране уз коришћење материјала заснованог на прилагођеном садржају за едукацију учесника о родно одговорним стандардима.
- Успешно идентификовање признатих удружења пословних жена која деле заједнички интерес у промовисању родне равноправности и постављање темеља за будућу сарадњу.
- Одржавање продуктивних почетних састанака са идентификованим удружењима, представљање мисије и циљева ИСС-а, као и заједничког циља који се односи на промовисање родно одговорних стандарда, успостављајући основу за потенцијално улагање заједничких напора.